Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Feitenreconstructie

Tijdlijn: Vliegverkeer en toerisme

Periode: augustus 2021 tot en met november 2021

Programmadirectie Nafase COVID-19

Leeswijzer

Deze feitenreconstructie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) betreft de periode augustus 2021 tot en met november 2021 en is gebaseerd op zowel openbare bronnen (voornamelijk Kamerbrieven en informatie op de websites van de Rijksoverheid) en interne documenten (niet online gepubliceerde adviezen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Daarnaast is input verwerkt van de beleidsdirectie(s) van VWS die betrokken was (waren) bij het thema van deze tijdlijn.

De feitenreconstructie start met een kort overzicht van de belangrijkste kantelmomenten. Kantelmomenten zijn cruciale momenten en/of belangrijke koerswijzigingen in de bestrijding van de coronapandemie. De kantelmomenten zijn in de feitenreconstructie die volgt in meer detail te vinden.

Deze feitenreconstructie is een vervolg op de feitenreconstructies 'Vliegverkeer en toerisme' die de periodes januari 2020 tot en met juli 2021 beslaan. Voor informatie over andere onderwerpen tijdens de coronapandemie wordt verwezen naar de desbetreffende tijdlijnen.

Namen en functienamen van medewerkers van het ministerie van VWS worden in de feitenreconstructie vervangen door "ambtelijk VWS" en namen van medewerkers van andere organisaties zijn vervangen door "functionaris".

Gebruikte hyperlinks in sommige bronvermeldingen zijn mogelijk na verloop van tijd niet meer toegankelijk.

De Bestuursraad VWS heeft de inhoud van deze tijdlijn vastgesteld op 7 oktober 2022.

Instructie

Dit document is interactief. Dat betekent dat informatie - naar wens en op maat - uitgebreid kan worden.

- ***Algemeen:*** als de cursor (of het handje) verandert in een wijzende vinger dan is er sprake van een interactief element.
- ***Oranje schuin en dikgedrukte*** tekst gaat naar extra informatie binnen dit document
- Blauwe onderstreepte woorden linken naar internetpagina's buiten dit document.
- Klik op het icoon om naar het overzicht met de kantelmomenten te gaan.
- Met de blauwe en witte pijlen kunt u naar links en rechts navigeren.
- Na het volgen van een interne link naar de verklarende woordenlijst kunt u terug naar de lopende tekst door op het pijltje *Keer terug* naast het woord te klikken.
- Na het volgen van een interne link naar de eindnoten[1] of *bronnen* kunt u terug naar de lopende tekst door in het overzicht op het cijfer voor de eindnoot te klikken.

Kantelmomenten

1. Aanscherping Nederlandse maatregelen voor reizigers

Vanaf 8 augustus 2021 is het verplicht voor reizigers van 12 jaar en ouder uit alle landen binnen de Europese Unie (EU)/ Europese Economische Ruimte (EER) en het Caribische deel van het Koninkrijk die geen groen reisadvies hebben, om een test-, herstel- of vaccinatiebewijs (bijv. het EU Digitaal Corona Certificaat, DCC) te tonen, onafhankelijk van het vervoersmiddel waarmee ze naar Nederland reizen. Daarnaast is het vanaf 8 augustus ook voor reizigers van 12 jaar en ouder uit alle landen buiten de EU verplicht om een test- of vaccinatiebewijs te tonen wanneer men naar Nederland komt. Deze verplichting geldt ook voor reizigers uit landen die op de lijst met veilige landen van de EU staan.

Ga naar hoofdstuk 1 >>

2. Inperking uitzonderingen quarantaineplicht zeer hoogrisicogebied met zorgwekkende variant

Om de verspreiding van een zorgwekkende variant uit het buitenland effectief tegen te gaan, meldt demissionair minister De Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) op 14 september 2021 dat door het demissionair kabinet besloten is het aantal uitzonderingen op de quarantaineplicht voor reizigers komend uit zeer hoogrisicogebieden met een zorgwekkende virusvariant in te perken. De categorieën reizigers uit die gebieden die niet langer uitgezonderd worden op de quarantaineplicht zijn onder andere ambtenaren, zakenreizigers, topsporters, onderzoekers, culturele professionals en personen die inreizen vanwege noodzakelijk bezoek aan eerste- en tweedegraadsfamilieleden.

Ga naar hoofdstuk 2 >>

3. Uitzondering quarantaineplicht gevaccineerde reizigers uit zeer hoogrisicogebieden

Omdat uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat gevaccineerde personen een kleiner risico voor de transmissie van het coronavirus vormen, heeft het demissionair kabinet besloten om vanaf 22 september 2021 gevaccineerde reizigers uit zeer hoogrisicogebieden zonder zorgwekkende variant uit te zonderen van de quarantaineplicht. Deze reizigers moeten nog wel een negatief testbewijs kunnen tonen voordat zij naar Nederland reizen. De reizigers die vanwege hun vaccinatie niet meer quarantaineplichtig zijn, zullen vanaf 20 september niet gesanctioneerd worden.

Ga naar hoofdstuk 2 >>

4. Uitzondering quarantaineplicht herstelde reizigers uit zeer hoogrisicogebieden

Reizigers uit een zeer hoogrisicogebied die in het bezit zijn van een geldig herstelbewijs (uitgegeven binnen de EU, delen van het Koninkrijk of derde landen die de DCC-equivalentieprocedure met succes hebben doorlopen) zijn per 17 november 2021 uitgezonderd op de quarantaineplicht.

Ga naar hoofdstuk 4 >>

5. Maatregelen i.v.m. omikronvariant

Eind november 2021 zijn vliegverboden, een quarantaineplicht en een dubbele testverplichting ingesteld voor enkele landen in Zuidelijk Afrika, met het oog op een daar gevonden nieuwe virusvariant van COVID-19, de omikronvariant. Om de verspreiding van deze variant naar Nederland en de BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) te vertragen, zijn op 26 november vliegverboden ingegaan voor passagiersvluchten uit de volgende landen waar de nieuwe variant van het virus is aangetroffen: Zuid-Afrika, Lesotho, Eswatini, Botswana, Namibië en Zimbabwe. Voor Mozambique gold een vliegverbod vanaf 27 november en voor Malawi vanaf 28 november. De vliegverboden zijn per 23 december opgeheven. De opheffing van de quarantaineplicht volgde op 29 januari 2022. Op 22 december is een testverplichting ingesteld voor reizigers uit alle landen buiten de EU. Per 15 maart 2022 is deze verplichting opgeheven.

Ga naar hoofdstuk 4 >>

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. **Augustus 2021**
2. September 2021
3. Oktober 2021
4. November 2021

Bronnen

1. Augustus 2021

04

Op 4 augustus blijkt uit de risicobeoordeling van het RIVM met betrekking tot COVID-19 in landen buiten de EU en de Europese Vrijhandelassociatie (*European Free Trade Association*, EFTA), dat de deltavariant van COVID-19 in Nederland dominant is en er daarom door het RIVM geen aanvullende dreiging meer wordt gezien van de deltavariant vanuit reizigers, voor de epidemie en de volksgezondheid in Nederland. De bèta en gammavarianten worden door het RIVM als mogelijk bedreigend gezien en landen waar deze varianten circuleren worden vooralsnog als zeer hoog risico gezien op basis van het voorkomen van *variants of concern* (VOC's).[1]

08

Per 8 augustus zijn de Nederlandse maatregelen voor reizigers uit gebieden met een verhoogd risico op COVID-19 aangescherpt. Om de import van het COVID-19-virus vanuit het buitenland zoveel mogelijk te kunnen vertragen, is het vanaf 8 augustus verplicht voor reizigers van 12 jaar en ouder uit alle landen binnen de EU/EER en het Caribische deel van het Koninkrijk die geen groen reisadvies hebben, om een test-, herstel- of vaccinatiebewijs (bijv. het DCC) te tonen. Deze verplichting is onafhankelijk van het vervoersmiddel waarmee de reizigers naar Nederland komen. Dit geldt ook voor Nederlanders die vóór 8 augustus op vakantie zijn gegaan en op of na 8 augustus naar Nederland terugreizen. Daarnaast is het vanaf 8 augustus ook voor reizigers van 12 jaar en ouder uit alle landen buiten de EU verplicht om een test- of vaccinatiebewijs te tonen als men naar Nederland komt. Deze verplichting geldt ook voor reizigers uit landen die op de lijst met veilige landen van de EU staan.[2]

09

Op 9 augustus stelt het Tweede Kamerlid Van den Berg (CDA) schriftelijke vragen aan demissionair minister De Jonge over de berichten 'Flinke toename aantal nieuwe besmettingen, ook aantal coronapatiënten in ziekenhuis toegenomen'[3] en 'Reizigers verbazen zich over coronacontrole op luchthavens. 'Kan op Schiphol zo doorlopen''[4]. In deze berichten wordt gesignaleerd dat het aantal nieuwe COVID-19-besmettingen begin augustus flink is opgelopen en dat reizigers op sociale media hun klachten of verbazing uiten over het ontbreken van controles op het hebben van een coronabewijs op luchthavens. Kamerlid Van den Berg vraagt demissionair minister De Jonge of de oorzaak van de stijging van het aantal COVID-19-besmettingen met name ligt bij reizigers die terugkomen uit het buitenland. Ook vraagt het Kamerlid of de demissionair minister kan aangeven hoe er gecontroleerd wordt op coronabewijzen bij het inchecken, wat de ervaringen zijn met aangeboden zelftesten voor reizigers die aankomen op Schiphol en of er gebruik is gemaakt van de XL-vaccinatielocatie op Schiphol.[5] ***Zie 30 augustus*** voor de beantwoording van deze vragen.

13

Op 13 augustus informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over de stand van zaken rondom het COVID-19-virus. De demissionair minister geeft in zijn brief aan de Tweede Kamer aan dat zeer hoogrisicogebieden kunnen worden aangewezen op basis van drie criteria: 1) wanneer er een zorgwekkende virusvariant circuleert; 2) wanneer de incidentie boven de 500 besmettingen per 100.000 inwoners over de laatste veertien dagen ligt; of 3) wanneer er binnen een land onbetrouwbare of onvoldoende surveillance plaatsvindt. Voor de toepassing van het derde criterium wordt onder andere informatie van de diplomatieke posten gebruikt. De week van 13 augustus zijn op basis van het derde criterium de volgende landen als zeer hoogrisicogebied aangemerkt: Afghanistan, Eswatini, Filipijnen, Haïti, Indonesië, Lesotho, Somalië, Sri Lanka, Sudan, Thailand en Zuid-Sudan.

Gezien de ontwikkelingen van de deltavariant in Nederland, die nu de dominante variant is, schrijft de demissionair minister dat op advies van het RIVM (zie 4 augustus) is besloten om de landen die waren aangewezen vanwege de deltavariant niet langer aan te wijzen als zeer hoogrisicogebieden met een zorgwekkende virusvariant. Per 8 augustus is daarom het Verenigd Koninkrijk (VK) niet langer aangewezen als zeer hoogrisicogebied met een zorgwekkende variant. Per 14 augustus zijn ook de volgende landen niet meer aangewezen als zeer hoogrisicogebied met een zorgwekkende variant: Bangladesh, India, Myanmar, Nepal en Pakistan. Deze landen, inclusief het VK, blijven nog wel aangewezen als zeer hoogrisicogebied op basis van hoge incidentie of (deels) ontbrekende of onbetrouwbare surveillance. Voor alle reizigers (ook gevaccineerde reizigers) die vanuit een zeer hoogrisicogebied naar Nederland reizen, geldt een quarantaineplicht en een testverplichting. Een vaccinatie- of herstelbewijs is voor reizigers uit zeer hoogrisicogebieden geen uitzondering op de test- en quarantaineplicht.

Met betrekking tot vaccinatiebewijzen van derdelanders schrijft de demissionair minister dat in de *Tijdelijke regeling maatregelen COVID-19* (Trm), artikel 6.7e, bepaald is dat vaccinatiebewijzen aan bepaalde criteria moeten voldoen. Om de echtheid van een bewijs te kunnen verifiëren, moet een vaccinatiebewijs een echtheidsstempel of handtekening bevatten. Omdat veel landen, waaronder de Verenigde Staten (VS) en het VK, geen handtekening of echtheidsstempels gebruiken, heeft de demissionair minister besloten dit criterium te laten vervallen en daartoe de Trm te wijzigen. Vaccinatiebewijzen moeten blijven voldoen aan de overige criteria voor een vaccinatiebewijs, zoals het type vaccin en de persoonsgegevens van de reiziger.

De demissionair minister schrijft verder over de verlenging van 'Testen voor Reizigers'. Eerder is aan de Tweede Kamer gemeld (zie 18 en 30 juni 2021, tijdlijn Vliegverkeer en toerisme over de periode maart 2021 tot en met juli 2021) dat in de periode van 1 juli tot en met 31 augustus 2021 het testen voor reizigers naar het buitenland vergoed zal worden. Deze periode is destijds vastgesteld vanuit de prognose dat op 1 september 2021 iedere Nederlander die daarvoor kiest, gevaccineerd kan zijn. Het kabinet heeft besloten het vergoeden van testen ten behoeve van reizen naar het buitenland eenmalig met één maand te verlengen tot 1 oktober 2021. Het kabinet heeft tot de verlenging met een maand besloten vanwege de wachttermijn na vaccinatie en het besluit om kinderen vanaf 12 tot en met 17 jaar de mogelijkheid te bieden om zich te laten vaccineren. Dit heeft tot gevolg dat pas op 15 september, iedere Nederlander vanaf 12 jaar die dat wil gevaccineerd kan zijn en eind september over een vaccinatiebewijs kan beschikken.[6]

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. **Augustus 2021**
2. September 2021
3. Oktober 2021
4. November 2021

Bronnen

Augustus

14

Op 14 augustus treedt de regeling in werking die de Trm, de *Tijdelijke regeling maatregelen COVID-19 Bonaire* (Trm Bonaire), de *Tijdelijke regeling maatregelen COVID-19 Sint Eustatius* (Trm Sint Eustatius) en de *Tijdelijke regeling maatregelen COVID-19 Saba* (Trm Saba) wijzigt. Bij regeling van 9 juli 2021 is een termijn gesteld van veertien dagen na volledige vaccinatie om een geldig coronatoegangsbewijs op basis van vaccinatie te verkrijgen voor toegang tot activiteiten en voorzieningen waarvoor in Nederland een coronatoegangsbewijs is voorgeschreven, alsmede om een vrijstelling te krijgen van de verplichting om een negatieve testuitslag te kunnen tonen voor het inreizen van Nederland. Met de wijziging die op 14 augustus ingaat wordt de wachttijd van veertien dagen na volledige vaccinatie verlengt naar achtentwintig dagen bij vaccinatie met het COVID-19-vaccin Janssen. Dit besluit wordt genomen na advies van het OMT van 2 augustus[7] waarin het OMT aangeeft het verstandig te vinden om, hoewel er nog onderzoek gaande is, na een vaccinatie met het Janssenvaccin niet veertien maar achtentwintig dagen te wachten. Hoewel er na twee weken bescherming is opgebouwd tegen milde infectie, blijkt uit het advies van het OMT dat het beschermende effect nog niet op het maximale niveau ligt en verder toeneemt tot zo'n vier weken na de vaccinatie. Het OMT acht het verstandig om, als ook het voorkomen van transmissie wordt beoogd, vier weken te hanteren.[8]

18

Op 18 augustus beantwoordt demissionair minister Van Nieuwenhuizen-Wijbenga van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), mede namens demissionair minister De Jonge, schriftelijke vragen van Tweede Kamerlid Paternotte (D66) over testaanbieders die alsnog geld vragen voor een reizigerstest of te laat een uitslag doorgeven.[9] Demissionair minister Van Nieuwenhuizen-Wijbenga geeft aan dat op dat moment, 18 augustus, al meer dan twee miljoen testen zijn afgenomen in het project 'testen voor uitgaande reizigers'. De demissionair minister geeft aan dat er altijd wat zal misgaan bij de inmiddels twintig testaanbieders die op 750 locaties testen uitvoeren. Voor alle partijen (overheid en testaanbieders) geldt dat de snelheid om het proces in te richten en het grote aantal testen waarin wordt voorzien een enorme opgave zijn geweest. De demissionair minister constateert dat een aantal testaanbieders het belang van de gewenste korte doorlooptijden wellicht heeft onderschat, waardoor problemen zijn opgetreden. Gesprekken zijn en worden gevoerd met testaanbieders en op 21 juli is een brief aan alle commerciële testaanbieders van testenvoorjereis.nl gestuurd, om nogmaals te wijzen op de vereiste kwaliteit van de dienstverlening.[10]

Ook op 18 augustus wordt op de website van de Rijksoverheid bekend gemaakt dat het uitdelen van zelftesten aan reizigers die aankomen op een luchthaven in Nederland verlengd is tot en met september 2021. Reizigers zouden in eerste instantie alleen in juli en augustus een gratis zelftest ontvangen, maar wegens het succes van de actie heeft demissionair minister De Jonge besloten ook in september terugkerende reizigers een zelftest aan te bieden. Naar verwachting worden tot en met eind september ruim 1,5 miljoen zelftesten uitgedeeld aan reizigers.[11]

30

Op 30 augustus beantwoordt demissionair minister De Jonge de schriftelijke vragen[12] van Tweede Kamerlid Van den Berg (***zie 9 augustus 2021***). De demissionair minister geeft aan dat het percentage besmettingen in de periode tussen 27 juli 2021 en 3 augustus 2021 binnen de doelgroep 'medereiziger/reis/vakantie' 10.2% bedraagt. Ten opzichte van de voorgaande periode (5 april 2021 en 27 juli 2021) is in diezelfde doelgroep een toename van 1.8% naar 10.2% te constateren. Het grootste aandeel van het totale aantal besmettingen vond plaats in de thuissituatie (54.6%) en door bezoek in de thuissituatie (17.7%). Het percentage mensen dat in de afgelopen week binnen veertien dagen na terugkomst uit het buitenland met een positieve test bij de GGD is gemeld, bedraagt 17.9%. In de periode tussen 7 juni en 3 augustus was het aandeel 9.3%. De oorzaak van de toegenomen incidentie is volgens de demissionair minister niet duidelijk. Er zijn meer mensen op vakantie geweest de afgelopen periode en omdat de cijfers aangeven of de betreffende persoon in de afgelopen veertien dagen voorafgaand aan de positieve test in het buitenland is geweest, hoeft het niet te betekenen dat men op reis besmet is geraakt, aldus de demissionair minister.

Demissionair minister De Jonge geeft daarnaast aan dat de reiziger verplicht is bij het inchecken om een coronabewijs (vaccinatie-, test- of herstelbewijs) te overhandigen, indien het land van bestemming een geel of oranje reisadvies heeft. Bij aankomst in Nederland wordt, bijvoorbeeld op Schiphol, steekproefsgewijs gecontroleerd of reizigers met een geldig coronabewijs gereisd hebben. Zij worden hier door de luchtvaartmaatschappijen reeds op gecontroleerd vóór vertrek. De ervaringen met het uitdelen van zelftesten op de luchthavens zijn goed, het grootste deel van de inkomende reizigers reageert positief op de zelftest. Op Schiphol worden tussen de 10.000–25.000 testen per dag uitgedeeld. Dit is circa 25–45% van het totaal aantal inkomende passagiers dat in Nederland blijft. Tenslotte meldt de demissionair minister dat GGD Kennemerland op 28 juli 2021 is gestart met het motiveren van inkomende Nederlandse reizigers om zich te laten vaccineren. Dit is geen succes gebleken. Reizigers kregen op de luchthaven de mogelijkheid aangeboden direct een afspraak te maken voor een vaccinatie bij de GGD in hun woon- of verblijfplaats. Reizigers die dat wilden, konden direct worden doorverwezen naar de vaccinatielocatie van de GGD op Schiphol. De ervaring heeft geleerd dat het actief benaderen van reizigers om hen te informeren over (de mogelijkheid tot) vaccineren in veel gevallen niet werd geapprecieerd en dat het personeel in sommige gevallen agressief bejegend werd. De GGD zet andere middelen in om laagdrempelig mensen te kunnen bereiken.[13]

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Augustus 2021
2. **September 2021**
3. Oktober 2021
4. November 2021

Bronnen

2. September 2021

02

Op 2 september stellen Tweede Kamerleden Paternotte en Hagen (D66) schriftelijke vragen over de quarantaineplicht voor gevaccineerde reizigers aan demissionair minister De Jonge en demissionair minister Visser (IenW). De Kamerleden stellen vragen over de verschillen in de quarantaineplicht tussen gevaccineerde en niet-gevaccineerde reizigers uit zeer hoogrisicogebieden zonder zorgwekkende virusvariant.[14] *Zie 28 september* voor de beantwoording van deze vragen.

03

Op 3 september informeert demissionair minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid (JenV) de Tweede Kamer over het besluit van de EU om de landen Israël, Noord-Macedonië, Montenegro, Kosovo, Libanon en de VS van de lijst van landen waarvoor het EU-inreisverbod kan worden opgeheven te halen. Dit, vanwege de verslechterde gezondheidssituatie in die landen. De implementatie van dit besluit is aan de EU-lidstaten zelf. In Nederland zal het inreisverbod voor reizigers met bestendig verblijf (land waar de reiziger gerechtigd is om langer dan drie maanden te verblijven op grond van een verblijfstitel) in Israël, Noord-Macedonië, Montenegro, Kosovo, Libanon en de VS op 4 september weer ingaan.[15]

Ook op 3 september wordt op de website van de Rijksoverheid bekend gemaakt dat er vanaf 4 september geen 'variantlanden' meer zijn aangewezen: zeer hoogrisicogebieden met een zorgwekkende virusvariant. Voor zestien landen in Zuid- en Midden-Amerika en Zuid-Afrika golden de afgelopen tijd extra maatregelen. Deze landen vallen vanaf 4 september onder de hoogrisicogebieden (Argentinië, Bolivia, Chili, Colombia, Dominicaanse Republiek, Ecuador, Paraguay, Peru en Uruguay) of zeer hoogrisicogebieden (Brazilië, Frans-Guyana, Guyana, Panama, Suriname, Venezuela en Zuid-Afrika). Reizigers die volledig gevaccineerd zijn, of onder een andere uitzondering van het EU-inreisverbod vallen, mogen vanaf 4 september vanuit deze landen de EU inreizen. Ook verdwijnt de dubbele testverplichting. Wel moeten deze reizigers zich houden aan de overige maatregelen. Voor de landen die zijn aangewezen als hoogrisicogebied zijn dat een coronabewijs (een testbewijs, herstelbewijs of vaccinatiebewijs) en de gezondheidsverklaring. Voor de landen die zijn aangewezen als zeerhoogrisicogebied zijn de maatregelen een verplicht testbewijs (geen herstelbewijs of vaccinatiebewijs), quarantaineplicht en de gezondheidsverklaring.[16]

14

Op 14 september informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over de stand van zaken rondom COVID-19. De demissionair minister schrijft dat voor reizigers uit zeer hoogrisicogebieden met of zonder zorgwekkende varianten de quarantaineplicht van kracht is. Omdat uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat gevaccineerde personen een kleiner risico voor de transmissie van het coronavirus vormen, heeft het demissionair kabinet besloten om gevaccineerde reizigers uit zeer hoogrisicogebieden zónder zorgwekkende variant uit te zonderen van de quarantaineplicht. Deze reizigers moeten nog wel een negatief testbewijs kunnen tonen voordat zij naar Nederland reizen. De aangepaste ministeriële regeling met betrekking tot de uitzondering voor gevaccineerden treedt op 22 september in werking. De reizigers die vanwege hun vaccinatie niet meer quarantaineplichtig zijn, zullen vanaf 20 september niet gesanctioneerd worden.

Deze versoepeling voor gevaccineerde reizigers die naar Nederland komen, geeft aanleiding om ook te kijken naar het beleid omtrent uitgaande reizigers, aldus de demissionair minister. De meeste landen buiten de EU hebben een oranje reisadvies. Op dit moment worden in Europees verband nieuwe afspraken gemaakt over het reizen buiten de EU. Het demissionair kabinet zal in het licht van die afspraken ook het reisadvies voor uitgaande reizen heroverwegen.

Vanwege de onzekere werking van de vaccins tegen nieuwe virusvarianten blijft de quarantaineplicht wel in stand voor gevaccineerde reizigers uit zeer hoogrisicogebieden met (het vermoeden van) een zorgwekkende variant. Om de verspreiding van een zorgwekkende variant uit het buitenland effectief tegen te gaan, is besloten het aantal uitzonderingen op de quarantaineplicht voor reizigers komend uit zeer hoogrisicogebieden met een zorgwekkende virusvariant in te perken. De categorieën reizigers uit die gebieden die niet langer uitgezonderd worden op de quarantaineplicht zijn onder andere ambtenaren, zakenreizigers, topsporters, onderzoekers, culturele professionals en personen die inreizen vanwege noodzakelijk bezoek aan eerste- en tweedegraadsfamilieleden. Op dit moment zijn er geen zeer hoogrisicogebieden met een zorgwekkende variant van het coronavirus als zodanig aangewezen.

Verder schrijft de demissionair minister dat de gezondheidssituatie in Albanië, Armenië, Azerbeidzjan, Brunei, Japan en Servië dusdanig verslechterd is dat de EU-lidstaten op 8 september hebben besloten om deze landen van de lijst van landen te halen waarvoor het EU-inreisverbod kan worden opgeheven. De implementatie van dit besluit is aan de lidstaten zelf. In Nederland zal het inreisverbod voor reizigers met bestendig verblijf in Albanië, Armenië, Azerbeidzjan, Brunei, Japan en Servië op 16 september ingaan. Daarnaast hebben de Europese lidstaten besloten om Uruguay weer op de Europese lijst van veilige landen te plaatsen in het kader van het EU-inreisverbod. Het demissionair kabinet heeft besloten dat het inreisverbod naar Nederland voor reizigers met bestendig verblijf in Uruguay per 16 september wordt opgeheven.

Tenslotte schrijft de demissionair minister over de communicatie richting de reiziger. De communicatie richting reizigers is vanaf 15 mei geïntensiveerd zodat zij goed voorbereid op reis kunnen gaan, reizigers weten dat de situatie tijdens de vakantie (snel) kan veranderen en zij hier snel naar kunnen handelen. De geboden handelingsperspectieven waren: bekijk het reisadvies op wijsopreis.nl en download de Reisapp. Via verschillende online- en offline-middelen (radio en tv-commercials, online bannering, sociale media, factsheets etc.) zijn reizigers hiertoe met succes opgeroepen; 92% van de mensen die op vakantie is geweest controleerde het reisadvies voorafgaand aan de reis. Zij bezochten ruim 57 miljoen keer de reisadviezen en de Reisapp werd in deze periode 980.000 keer gedownload. Dit is een stijging van 81% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Zeven op de tien gebruikers van de Reisapp maakte hun vakantieland favoriet, zodat zij ook tijdens hun verblijf automatisch op de hoogte bleven. Op 8 augustus werd bekend dat ook terugkerende reizigers uit landen met een geel reisadvies een coronabewijs moesten kunnen overleggen. Betaalde advertenties over deze wijziging op sociale media en op nieuwswebsites zijn bijna vijf miljoen keer gezien door Nederlanders die zich op dat moment in het buitenland bevonden.[17]

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Augustus 2021
2. **September 2021**
3. Oktober 2021
4. November 2021

Bronnen

September

28

Op 28 september beantwoordt demissionair minister De Jonge de schriftelijke vragen[18] van Tweede Kamerleden Paternotte en Hagen (*zie 2 september*). De demissionair minister schrijft dat er geen wettelijke verplichting voor gevaccineerde en ongevaccineerde personen bestaat om na contact met een positief getest persoon in quarantaine te gaan. Het betreft hier een advies. Voor ongevaccineerden geldt het advies om na contact met een positief getest persoon in quarantaine te gaan. Voor gevaccineerden geldt dit advies niet. Op de vraag waarom mensen uit een zeer hoogrisicogebied zonder een zorgwekkende virusvariant in quarantaine dienen te gaan, antwoordt de demissionair minister dat gezien de sterk toegenomen vaccinatiegraad in Nederland en het beperkte risico dat gevaccineerde reizigers voor de volksgezondheid vormen voor de transmissie van het coronavirus, het demissionair kabinet heeft besloten gevaccineerde reizigers per 22 september uit te zonderen van de quarantaineplicht voor zeer hoogrisicogebieden zonder zorgwekkende virusvariant. Wel moeten zij een negatieve testuitslag kunnen tonen. Voor ongevaccineerden blijft de quarantaineplicht onverkort gelden, omdat zij besmettelijker zijn dan gevaccineerden en dus in hogere mate bijdragen aan de verspreiding van het coronavirus. Ook al zijn ongevaccineerde reizigers voorafgaand aan hun inreis negatief getest, dan is het nog steeds mogelijk dat zij besmet blijken te zijn met het virus en het virus kunnen overdragen, aldus de demissionair minister.[19]

29

Op 29 september informeert demissionair minister Grapperhaus van JenV de Tweede Kamer dat het inreisverbod voor reizigers met bestendig verblijf in Bosnië en Moldavië op 30 september weer in zal gaan. Het inreisverbod naar Nederland voor reizigers met bestendig verblijf in Rwanda, Chili en Koeweit wordt per 30 september opgeheven. De besluiten van het demissionair kabinet volgen de besluiten van de EU-lidstaten ten aanzien van het EU-inreisverbod voor de genoemde landen.[20]

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Augustus 2021
2. September 2021
3. **Oktober 2021**
4. November 2021

Bronnen

3. Oktober 2021

21

Op 21 oktober stelt Tweede Kamerlid Paternotte schriftelijke vragen aan demissionair minister De Jonge over het verkrijgen van een coronatoegangsbewijs voor Nederlanders die niet de optie hebben zich te laten vaccineren. Eén van de vragen van het Kamerlid luidt: *"Kunnen Nederlanders die zich op doktersadvies of ten behoeve van de wetenschap niet laten vaccineren wel reizen naar landen die vaccinatie voorwaardelijk hebben gemaakt aan inreizen, zoals Canada en de Verenigde Staten? Zo nee, bent u bereid – al dan niet in Europees verband – hier met deze landen nadere afspraken over te maken?"*[21]

Het antwoord op de schriftelijke vragen wordt op 24 januari 2022 door minister Kuipers gegeven.

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Augustus 2021
2. September 2021
3. Oktober 2021
4. **November 2021**

Bronnen

4. November 2021

02

Op 2 november informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer door middel van een stand-van-zakenbrief COVID-19. De demissionair minister schrijft dat reizigers uit een zeer hoogrisicogebied die in het bezit zijn van een geldig herstelbewijs (uitgegeven binnen de EU, delen van het Koninkrijk of derde landen die de DCC-equivalentieprocedure met succes hebben doorlopen) per 17 november worden uitgezonderd op de quarantaineplicht. In het Protocol bron- en contactonderzoek COVID-19 van de Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding (LCI, onderdeel van het RIVM) van 15 oktober worden personen die een corona-infectie hebben doorgemaakt, namelijk beschouwd als immuun. Dit betekent dat het LCI geen thuisisolatie adviseert.

Met betrekking tot het project 'Testen voor reizen' schrijft de demissionair minister dat er in de periode 1 juli tot 1 oktober in totaal ruim 3,3 miljoen testen afgenomen zijn, waarvan 1,35 miljoen antigeen en 1,95 miljoen PCR, door 21 gecontracteerde testaanbieders en de GGD. Er waren 912 testlocaties met een totaal van 1829 teststraten waar reizigers zich konden laten testen. Het bedrag dat over de hele looptijd zal worden betaald aan de testaanbieders is naar verwachting circa €135 miljoen. Dit bedrag omvat alleen de kosten van de testaanbieders, niet de totale projectkosten. In de periode tot en met 28 oktober is in totaal circa €68 miljoen aan facturen betaald. Het controleren van de facturen is een tijdrovend proces, schrijft de demissionair minister. Dit wordt veroorzaakt doordat een aantal testaanbieders facturen niet juist heeft ingediend en/of onvoldoende heeft onderbouwd waardoor de betaling (nog) niet heeft kunnen plaatsvinden. De kosten van het project, inclusief operationele kosten, ICT-diensten, helpdesks, accountantscontroles etc., passen binnen het geraamde bedrag van €249 miljoen. Deze kosten zijn voorgelegd aan de Kamer in de Vijfde Incidentele Suppletoire Begroting IenW.

Tenslotte schrijft de demissionair minister over wijzigingen in de Europese veilige landenlijst. De Europese lidstaten hebben op 27 oktober besloten om Argentinië, Colombia, Namibië en Peru weer op de Europese lijst van veilige landen te plaatsen in het kader van het EU-inreisverbod. Het aantal besmettingen in Argentinië, Colombia, Namibië en Peru ligt onder de door de EU vastgestelde drempelwaarde. Ook is de trend ten aanzien van het aantal nieuwe besmettingen in deze landen gedaald. In dat verband heeft het kabinet besloten dat het inreisverbod naar Nederland voor reizigers met bestendig verblijf in Argentinië, Colombia, Namibië en Peru per 4 november wordt opgeheven.[22]

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Augustus 2021
2. September 2021
3. Oktober 2021
4. **November 2021**

Bronnen

November

26

Op 26 november adviseert het RIVM VWS over reisbeperkingen met als doel de import van een nieuwe zorgelijke coronavariant uit Zuidelijk Afrika, B.1.1.529, te voorkomen of te vertragen. De variant B.1.1.529 heeft volgens het RIVM genetische kenmerken die wijzen op mogelijke verhoogde besmettelijkheid, maar nog onduidelijk is of de besmettelijkheid hoger is dan bij de deltavariant. Wachten op zekerheid over deze afweging geeft volgens het RIVM veel gelegenheid voor verdere verspreiding van variant B.1.1.529, en geadviseerd wordt dan ook de volgende voorzorgmaatregelen te nemen:

1. Stop of beperk zoveel mogelijk de import van deze variant in Nederland;
   a. Stop de reizigersflow uit Zuidelijk Afrika zo veel mogelijk: vliegverbod voor de landen Zuid-Afrika, Botswana, Namibië, Mozambique, Zimbabwe, Swaziland en Lesotho;
   b. Een quarantaineplicht voor reizigers (ongeacht vaccinatiestatus) die via andere luchthavens uit bovengenoemde landen Nederland binnenkomen met een testadvies op dag 0 en 5;
   c. Inkomende reizigers uit deze landen dienen negatief getest te zijn voor afreizen naar Nederland, ongeacht de immuunstatus;
2. Zoveel mogelijk volledig bron- en contactonderzoek (BCO) bij reizigers uit Zuidelijk Afrika die positief testen. Geïntensifieerd BCO als de variant wordt aangetoond;
3. Categorie 2 contacten (nauwe contacten niet zijnde huisgenoten) van positief geteste reizigers uit Zuidelijk Afrika moeten in quarantaine ongeacht immuunstatus;
4. Sequentieanalyseonderzoek en PCR-typeringsonderzoek wordt ingezet voor surveillance gericht op de nieuwe variant bij RIVM en het netwerk laboratoria van SeqNed.[23]

Op 26 november stellen de Tweede Kamerleden Westerveld en Bouchallikh (beiden GroenLinks) schriftelijke vragen aan demissionair minister De Jonge en demissionair minister Visser over het artikel *"Zuid-Afrika slaat alarm: nieuwe virusvariant grijpt om zich heen"*[24]. In het artikel wordt aangegeven dat Zuid-Afrika met spoed de werkgroep voor nieuwe coronavarianten van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) bijeen heeft geroepen. In de regio Johannesburg blijkt namelijk een nieuwe variant van het coronavirus razendsnel om zich heen te grijpen.
De Kamerleden vragen aan demissionair minister De Jonge of hij kennis genomen heeft van de nieuwe coronavariant en of hij ervan op de hoogte is dat er de komende dagen meerdere vluchten van Zuid-Afrika op Schiphol landen. Ook vragen de Kamerleden of de demissionair minister uit voorzorg extra maatregelen kan treffen voor inkomend reisverkeer uit Zuid-Afrika in de vorm van een quarantaineverplichting al dan niet in combinatie met een dubbele PCR-testverplichting.[25] De demissionair minister beantwoordt de vragen ***op 29 november***.

Ook op 26 november stellen de Tweede Kamerleden Paternotte en Hagen schriftelijke vragen aan demissionair minister De Jonge en demissionair minister Visser over de snelle opmars van de nieuwe virusvariant in Zuid-Afrika. De Kamerleden vragen de demissionair ministers onder andere of zij bereid zijn om voor de landen in Zuidelijk Afrika zo snel mogelijk de dubbele testverplichting in te stellen, wanneer de WHO de nieuwe variant als VOC bestempelt.[26] Demissionair minister De Jonge beantwoordt de vragen ***op 29 november***.

Op 26 november informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over de maatregelen die genomen worden ter bestrijding van COVID-19. De demissionair minister schrijft dat het Zuid-Afrikaanse ministerie van Volksgezondheid op 25 november meldde dat er een nieuwe COVID-19-variant is gedetecteerd. In de regio waar deze variant, B.1.1.529, voor het eerst is gedetecteerd, is een grote verspreiding van het virus geconstateerd. Deze variant is inmiddels door de WHO aangemerkt als VOC. Om de verspreiding van deze variant te remmen heeft het demissionair kabinet vanaf 26 november een vliegverbod ingesteld voor Botswana, Eswatini, Lesotho, Namibië, Zimbabwe en Zuid-Afrika. Daarnaast wordt vanaf 27 november een vliegverbod ingesteld voor Mozambique.
De vliegverboden gelden tot en met 4 december. Het vliegverbod geldt niet voor Nederlanders en Europeanen op doorreis in het kader van repatriëring, en voor medische noodgevallen.

De genoemde landen in Zuidelijk Afrika zijn met onmiddellijke ingang aangemerkt als zeer hoogrisicogebieden met een zorgwekkende virusvariant. Dat betekent dat voor deze landen een dubbele testverplichting (negatieve uitslag van een NAAT/PCR-test van maximaal 48 uur voor vertrek en een negatieve uitslag van een sneltest van maximaal 24 uur voor vertrek) en een quarantaineplicht van tien dagen (kan worden verkort bij negatieve testuitslag op de vijfde dag na aankomst) gaat gelden. Op deze maatregelen geldt voor deze landen geen uitzondering voor gevaccineerden en herstelden. Daarnaast zijn reizigers uit deze landen niet meer uitgezonderd op het EU-inreisverbod als zij gevaccineerd zijn. Reizigers vanuit deze landen die vandaag op Schiphol zijn geland, zijn opgevangen en getest. Als zij negatief testen, moeten zij in quarantaine. Deze quarantaine kan na vijf dagen met een negatieve test worden beëindigd. Als zij positief testen, moeten zij in isolatie. Reizigers die vanaf maandag zijn aangekomen in Nederland worden door de GGD benaderd met het verzoek zich zo spoedig mogelijk te laten testen. Ook voor hen geldt uiteraard dat zij in isolatie moeten bij een positieve test.[27]

Het instellen van deze maatregelen ter bestrijding van de nieuwe COVID-19-variant wordt tevens via de website van de Rijksoverheid bekend gemaakt.[28]

27

Op 27 november voegt het RIVM Malawi toe aan de landen waarvoor zij eerder, op 26 november, heeft geadviseerd een vliegverbod in te stellen.[29] Demissionair minister Visser informeert de Tweede Kamer dat demissionair minister De Jonge haar op basis van dit RIVM-advies heeft verzocht een vliegverbod voor Malawi in te stellen vanaf 28 november. Ook dit vliegverbod geldt tot 4 december.[30]

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Augustus 2021
2. September 2021
3. Oktober 2021
4. **November 2021**

Bronnen

November

29

Op 29 november informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over de maatregelen met betrekking tot de omikronvariant (hierboven genoemd als B.1.1.529) van het COVID-19-virus. Hierbij beantwoordt de demissionair minister tevens de schriftelijke vragen zoals ***op 26 november*** gesteld door de Tweede Kamerleden Westerveld, Bouchallikh, Paternotte en Hagen. De demissionair minister schrijft dat voor alle reizigers die vanaf 26 november vanuit Zuidelijk Afrika naar Nederland reizen de zwaarst mogelijke inreismaatregelen gelden (de vliegverboden, dubbele testverplichting en quarantaineplicht, zoals genoemd onder 26 november). Om te controleren of de dubbele testverplichting goed wordt uitgevoerd, controleert de Veiligheidsregio Kennemerland iedere reiziger uit zeerhoogrisicogebieden met een zorgelijke virusvariant bij aankomst. Hieruit blijkt dat de naleving tot nu toe zeer goed is, aldus de demissionair minister. Mocht dit niet het geval zijn, dan treedt de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) op. Alle reizigers worden nagebeld om te controleren of de quarantaine wordt nageleefd. Aan de gemeenten waar deze reizigers verblijven wordt gevraagd om hen te bezoeken voor controle.

De demissionair minister schrijft verder dat op 26 november 624 personen met twee vluchten op Schiphol zijn aangekomen vanuit Zuid-Afrika, waarvoor de aangescherpte maatregelen voor vertrek en de quarantaineplicht nog niet golden. Al deze reizigers zijn op Schiphol getest met een PCR-test. De positief geteste personen zijn vervolgens in isolatie gegaan. Naast de specifieke aandacht voor deze vluchten, zal het landelijke callcenter van de GGD alle passagierslijsten van de binnengekomen vluchten uit Zuidelijk Afrika van 22 tot en met 25 november nabellen met de vraag aan de inreizigers om een testafspraak te maken. Omdat niet iedereen zo bereikt kan worden en mensen uit deze regio ook via andere wegen naar Nederland kunnen zijn gekomen, is een speciaal telefoonnummer ingericht: 0800-5005, bereikbaar vanaf 27 november. Dit telefoonnummer kunnen reizigers bellen om een prioriteits-testafspraak te maken. In de eerste 24 uur hebben circa 300 mensen zich gemeld.

Tenslotte schrijft de demissionair minister over de Europese coördinatie met betrekking tot de omikronvariant. Op 26 november heeft een extra ingelaste bijeenkomst van het crisis-respons-mechanisme van de EU (*Integrated Political Crisis Response*, IPCR) plaatsgevonden. Het IPCR heeft opgeroepen tot tijdelijke strikte maatregelen voor passagiers afkomstig uit de landen uit de betreffende regio in Afrika en heeft lidstaten geadviseerd vliegverboden in te stellen, tot duidelijk is of deze variant vraagt om strengere maatregelen, zolang het onderzoek loopt en de situatie daarom vraagt. Alle lidstaten hebben hiermee ingestemd. Verschillende lidstaten met directe verbindingen met deze regio, waaronder Nederland, gaven aan al maatregelen genomen te hebben. Speciale aandacht werd gevraagd voor transitpassagiers en de noodzaak van effectief en nauwgezet onderzoek van samples van besmette personen (ook met terugwerkende kracht), aangekomen uit deze regio. Op regelmatige basis zal er binnen Europa verder worden gesproken over de situatie en over de noodzaak tot het nemen van aanvullende maatregelen.[31]

Op 29 november adviseert het RIVM over maatregelen ten aanzien van reizen, in verband met de omikronvariant van COVID-19. Het RIVM brengt dit advies uit naar aanleiding van adviesaanvraag van VWS. Vanwege de mogelijke hogere besmettelijkheid en mogelijke ontsnapping aan de immuunrespons van de omikronvariant, vraagt VWS zich af of aanvullende reismaatregelen noodzakelijk zijn. Het RIVM geeft aan dat maatregelen nodig blijven om de risico's van de reisbewegingen te beperken en dat de maatregelen op verschillende punten aangescherpt moeten worden.

Het RIVM geeft een aantal adviezen voor reizen van buiten de EU naar binnen de EU:

1. Alle reizigers die reizen van buiten de EU naar Nederland moeten maximaal 48 uur voor aankomst in Nederland negatief getest zijn met een PCR-test. Indien dit niet binnen deze tijd mogelijk is dan kan als alternatief, aanvullend op de PCR-test die maximaal 72 uur oud mag zijn bij vertrek, een antigeentest worden gedaan binnen 24 uur voor vertrek naar Nederland;
2. Deze verplichting moet gelden ongeacht de immuunstatus (dus ook voor gevaccineerden en mensen met een herstelbewijs) van de reiziger;
3. Quarantaineplicht, tenzij gevaccineerd of hersteld;
4. Testen op dag 0 (eventueel zelftest die bevestigd wordt bij GGD indien positief) en dag 5 bij de GGD.

Met betrekking tot VOC-landen adviseert het RIVM het volgende:

5. Alle reizigers moeten een negatieve PCR-test hebben die maximaal 24 uur voor vertrek is afgenomen. Alternatief is een negatieve PCR-test die maximaal 48 uur voor vertrek is afgenomen, plus een negatieve antigeentest die maximaal 24 uur voor vertrek is afgenomen;
6. Quarantaineplicht met test op dag 0 (eventueel zelftest bevestigd bij GGD indien positief) en 5. Dit geldt ook voor mensen die gevaccineerd zijn of in het bezit zijn van een herstelbewijs.

Met betrekking tot reizigers binnen de EU geeft het RIVM aan:

7. Voor reizigersbeleid binnen de EU adviseren we afstemming van beleid op Europees niveau en aan te sluiten bij Europese besluitvorming.

Tot slot geeft het RIVM een aantal aanvullende adviezen:

- Reizigers dienen zich te houden aan de algemene maatregelen. Ook op vliegvelden dient 1,5 meter afstand gehouden te worden en dient een mondneusmasker gedragen te worden;
- In vliegtuigen gelden de eerder geadviseerde maatregelen: het mondneusmasker moet gedragen worden; catering wordt tot het minimum beperkt met zo min mogelijk bewegingen door het vliegtuig; passagiers blijven op hun gereserveerde plaats zitten en bewegen dus zo min mogelijk door het vliegtuig;
- Intercontinentaal vliegend luchtvaartpersoneel dient gevaccineerd te zijn en dient getest te zijn voor aanvang van een intercontinentale vlucht;
- Personeel verblijft in het buitenland in een bubbel en is zo mogelijk binnen 72 uur weer terug in Nederland;
- Indien personeel niet binnen 72 uur weer terug in Nederland is, moet er getest worden na thuiskomst. Dit mag een zelftest zijn die bij een positief resultaat bevestigd dient te worden bij de GGD. Zo mogelijk (als ze niet weer op een volgende vlucht zitten) moeten deze personeelsleden ook op dag 5 bij de GGD getest te worden met een PCR-test;
- Het wordt geadviseerd om aan te sluiten bij de Europese initiatieven voor het gebruik van een elektronisch *passenger locator form* (ePLF) om contactopsporing en traceren van reizigers te faciliteren.[32]

Ook op 29 november stelt Tweede Kamerlid Omtzigt (Lid Omtzigt) schriftelijke vragen aan demissionair minister-president Rutte en demissionair minister De Jonge over COVID-19 virusvariant B.1.1.529 en medicijnen tegen COVID-19. Eén van de vragen van het Kamerlid luidt: *"Hoe gaat u reizigers die via bijvoorbeeld Turkije of het Midden-Oosten naar Zuidelijk Afrika reizen weren, nu u reizigers weert die rechtstreeks uit Zuidelijk Afrika komen?"*[33]
Demissionair minister De Jonge beantwoordt de vragen op 23 december.

Eindnoten

Vanaf dit overzicht kunt u terug naar de lopende tekst door op het cijfer voor de eindnoot te klikken.

1 RIVM (2021, 4 augustus). Risicobeoordeling landen buiten EU/EFTA t.a.v. COVID 19.

2 Minister van VWS (2021, 26 juli). Kabinetsreactie inzake reizen en toezending 121e OMT-advies [Kamerbrief] (25295-1388). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z14010&did=2021D29861.

3 Hart van Nederland (2021, 5 augustus). Flinke toename aantal nieuwe besmettingen, ook aantal coronapatiënten in ziekenhuis toegenomen [nieuwsbericht].

4 Trouw (2021, 27 juli). Reizigers verbazen zich over coronacontrole op luchthavens. 'Kan op Schiphol zo doorlopen' [nieuwsbericht].

5 Kamerlid Van den Berg (2021, 9 augustus). De berichten 'Flinke toename aantal nieuwe besmettingen, ook aantal coronapatiënten in ziekenhuis toegenomen' en 'Reizigers verbazen zich over coronacontrole op luchthavens. 'Kan op Schiphol zo doorlopen' [schriftelijke vragen] (2021D30211). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021D30211.

6 Minister van VWS (2021, 13 augustus). Stand van zaken COVID-19 [Kamerbrief] (25295-1396). URL:https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z14270&did=2021D30418.

7 OMT (2021, 2 augustus). Adviesbrief 122e OMT COVID-19 (2021D30004). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021D30004&did=2021D30004.

8 Regeling van de minister van VWS, de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), van 5 augustus 2021, kenmerk 2349575-1007446 (2021D30159). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021D30159&did=2021D30159.

9 Kamerlid Paternotte (2021, 20 juli). Testaanbieders die alsnog geld vragen voor een reizigerstest of te laat een uitslag doorgeven [schriftelijke vragen] (2021D29671). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021D29671.

10 Minister van IenW (2021, 18 augustus). Antwoord op vragen van het lid Paternotte over testaanbieders die alsnog geld vragen voor een reizigerstest of te laat een uitslag doorgeven [antwoord schriftelijke vragen] (2021D30632). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z13903&did=2021D30632.

11 Rijksoverheid (2021, 18 augustus). Uitdelen zelftesten op luchthavens verlengd tot en met september [nieuwsbericht].

12 Kamerlid Van den Berg (2021, 9 augustus). De berichten 'Flinke toename aantal nieuwe besmettingen, ook aantal coronapatiënten in ziekenhuis toegenomen' en 'Reizigers verbazen zich over coronacontrole op luchthavens. 'Kan op Schiphol zo doorlopen' [schriftelijke vragen] (2021D30211). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021D30211.

13 Minister van VWS (2021, 30 augustus). Antwoord op vragen van het lid Van den Berg over de berichten 'Flinke toename aantal nieuwe besmettingen, ook aantal coronapatiënten in ziekenhuis toegenomen' en 'Reizigers verbazen zich over coronacontrole op luchthavens. 'Kan op Schiphol zo doorlopen' [antwoord schriftelijke vragen] (2021D31426). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z14165&did=2021D31426.

14 Kamerleden Paternotte en Hagen (2021, 2 september). De quarantaineplicht voor gevaccineerde reizigers [schriftelijke vragen] (2021Z14868). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z14868&did=2021D31770.

15 Minister van JenV (2021, 3 september). Wijzigen landenlijst EU inreisverbod [Kamerbrief] (24804-178). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z14954&did=2021D31983.

16 Rijksoverheid (2021, 3 september). Vanaf 4 september belangrijke wijzigingen voor reizigers naar Nederland [nieuwsbericht].

17 Minister van VWS (2021, 14 september). Stand van zaken COVID-19 [Kamerbrief] (25295-1422). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z15518&did=2021D33288.

18 Kamerleden Paternotte en Hagen (2021, 2 september). De quarantaineplicht voor gevaccineerde reizigers [schriftelijke vragen] (2021Z14868). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z14868&did=2021D31770.

19 Minister van VWS (2021, 28 september). Antwoord op vragen van de leden Paternotte en Hagen over de quarantaineplicht voor gevaccineerde reizigers [antwoord schriftelijke vragen] (2021D35637). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021D35637.

20 Minister van JenV (2021, 29 september). Wijzigen landenlijst EU-inreisverbod [Kamerbrief] (24804-180). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z16761&did=2021D36066.

21 Kamerlid Paternotte (2021, 21 oktober). Het verkrijgen van een coronatoegangsbewijs voor Nederlanders die niet de optie hebben zich te laten vaccineren [schriftelijke vragen] (2021Z18311). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z18311&did=2021D39526.

22 Minister van VWS (2021, 2 november). Stand van zakenbrief COVID-19 [Kamerbrief] (25295-1468). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z19259&did=2021D41301.

23 RIVM (2021, 26 november). Advies reisbeperkingen met als doel import van nieuwe zorgelijke variant uit Zuidelijk Afrika, B.1.1.529, te voorkomen of te vertragen [advies].

24 Volkskrant (2021, 25 november). Zuid-Afrika slaat alarm: nieuwe virusvariant grijpt om zich heen [nieuwsbericht].

25 Kamerleden Westerveld en Bouchallikh (2021, 26 november). Het artikel 'Zuid-Afrika slaat alarm: nieuwe virusvariant grijpt om zich heen' [schriftelijke vragen] (2021D46314). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021D46314.

26 Kamerleden Paternotte en Hagen (2021, 26 november). De snelle opmars van een nieuwe virusvariant in Zuid-Afrika [schriftelijke vragen] (2021Z21733). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z21733&did=2021D46319.

27 Minister van VWS (2021, 26 november). Maatregelen COVID-19 van 26 november 2021 [Kamerbrief] (25295-1560). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z21808&did=2021D46516.

28 Rijksoverheid (2021, 26 november). Per direct vliegverbod Zuidelijk Afrika [nieuwsbericht].

29 RIVM (2021, 27 november). Aanvulling advies reisbeperkingen met als doel import van nieuwe zorgelijke variant uit Zuidelijk Afrika B.1.1.529 te voorkomen of te vertragen [intern document].

30 Regeling van de minister van (IenW) van 27 november 2021 tot wijziging van de Regeling vijfde tijdelijk verbod burgerluchtverkeer luchtruim Nederland en BES in verband met het virus dat de ziekte COVID-19 veroorzaakt (2021D46529). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021D46529&did=2021D46529.

31 Minister van VWS (2021, 29 november). Stand van zaken over de maatregelen omikronvariant van het coronavirus [Kamerbrief] (25295-1562). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z21875&did=2021D46633.

32 RIVM (2021, 29 november). RIVM-advies maatregelen reizen n.a.v. omikronvariant [advies].

33 Kamerlid Omtzigt (2021, 29 november). COVID-19 virusvariant B.1.1.529 en medicijnen tegen COVID-19 [schriftelijke vragen] (2021Z21843). URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z21843&did=2021D46635.

Dit is een uitgave van
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Postadres
Postbus 20350 | 2500 EJ Den Haag
Telefoon 070 340 79 11
www.rijksoverheid.nl/vws

augustus 2023